

ITINERARI FORMATIU UNITAT DOCENT: REUMATOLOGIA

Versió 7

Aprovat per la Comissió de Docència en març de 2021

Autor: DR. ENRIQUE CASADO BURGOS

CAP UNITAT DOCENT: DR. JORDI GRATACÓS MASMITJÀ

TUTOR: DR. ENRIQUE CASADO BURGOS

1. Objectius generals i específics per a la formació.

El programa docent de la unitat permet adquirir els coneixements que es detallen en el programa formatiu oficial de Reumatologia, aquests coneixements inclouen competències assistencials, de docència, investigació i de gestió i coordinació.

Generals:

Adquirir els coneixements, habilitats en el judici clínic i les habilitats tècniques transversals i les pròpies de l'especialitat, tal com s'han definit en la normativa que desenvolupa els continguts curriculars de l'especialitat.

Al final de la seva formació el resident de l'especialitat de Reumatologia ha d'estar capacitat per diagnosticar i tractar la patologia complexa i urgent de l'especialitat amb criteris de rapidesa, seguretat i eficiència.

Específics:

Les competències assistencials específiques com són el coneixement de les diferents malalties reumàtiques, en els aspectes de classificació, epidemiologia, clínica, prevenció, diagnòstic, tractament i impacte de les mateixes; l'educació dels pacients i la interpretació i / o realització dels exàmens i tècniques complementàries en reumatologia, poden adquirir-se als diferents dispositius assistencials en què treballa el Servei de Reumatologia, que abasten des de l'atenció primària a l'hospitalització, passant per les urgències de l'especialitat, la consulta externa hospitalària, l'activitat en gabinet tècnic i en hospital de dia.

Les competències en docència i investigació poden ser adquirides en el propi Servei de Reumatologia. L'activitat científica de l'equip (publicacions) es complementa amb la formació en coneixements d'estadística, epidemiologia, recerca bibliogràfica, revisió de casos clínics,

revisió de l'evidència en medicina, elaboració i realització d'una sessió clínica, metodologia per al disseny d'un treball d'investigació i elaboració d'una publicació científica.

Les competències en gestió i coordinació. Durant el seu període formatiu el resident participarà en les activitats de coordinació que es desenvolupin en el servei.

2. Durada de la formació.

La durada de la formació en la unitat docent de reumatologia és de 4 anys.

3. Competències professionals a adquirir segons any de residència, detallant activitats assistencials i calendari de rotacions.

3.1. R1

1.- Calendari de rotacions

Rotació (nom per contingut o per àrea de coneixement o altres)	Dispositiu (unitat, servei, centre)	Durada	Nivell de responsabilitat (1)
Medicina Interna	Servei de Medicina Interna	4 mesos	3-2
Dermatologia	Servei de Dermatologia	2 mesos	3
Neurologia	Servei de Neurologia	1 mes	3-2
Atenció primària	Atenció primària Metropolitana Nord - ICS	1 mes	3
Urgències	Servei d'Urgències	2 mesos	3- 2
Malalties Infeccioses	Servei de de Malalties Infeccioses	1 mes	3

Nivell de responsabilitat 1: activitats realitzades directament pel resident sense necessitat d'una tutela directa. El resident executa i posteriorment informa.

Nivell de responsabilitat 2: activitats realitzades directament pel resident sota la supervisió del tutor / facultatiu responsable. El resident té un coneixement extens, però

no aconsegueix la suficient experiència com per fer una tècnica o un tractament complet de forma independent.

Nivell de responsabilitat 3: activitats realitzades pel personal sanitari del centre, assistides en la seva execució pel resident.

Especialistes en formació de 1r any: la supervisió de residents de primer any serà de presència física i es durà a terme pels professionals que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat pels quals el personal en formació estigui rotant o prestant serveis de atenció continuada. Els esmentats especialistes visaran per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

Servei de Medicina Interna

Adquirir coneixements i habilitats tècniques en patologia mèdica general i utilització racional de recursos hospitalaris.

Servei de Dermatologia

Adquirir coneixements i habilitats tècniques en patologia cutània general i específicament en les lesions cutànies de malalties reumàtiques i autoimmunes.

Servei de Neurologia

Adquirir coneixements i habilitats tècniques en patologia neurològica central i perifèrica i específicament en les manifestacions neurològiques de malalties reumàtiques i autoimmunes.

Atenció primària

Adquirir coneixements i habilitats tècniques en patologia mèdica general i utilització racional de recursos en atenció primària.

Servei d'Urgències

Adquirir coneixements i habilitats tècniques en patologia mèdica urgent i utilització racional de recursos en Urgències hospitalàries.

Servei de Malalties Infeccioses

Adquirir coneixements i habilitats tècniques en patologia infecciosa general i específicament en les infeccions de l'aparell locomotor.

3.2.R2

1.- Calendari de rotacions

Rotació (nom per contingut o per àrea de coneixement o altres)	Dispositiu (unitat, servei, centre extern, etc ...)	Durada	Nivell de responsabilitat (1)
Rehabilitació	Servei de Rehabilitació i Medicina Física	1 mes	3-2
Pneumologia	Servei de Pneumologia	1 mes	3
Nefrologia	Servei de Nefrologia	1 mes	3
Radiodiagnòstic	Servei de Radiodiagnòstic	2 mesos	3
Urgències	Servei d'Urgències	1 mes	2
Reumatologia CCEE	Servei de Reumatologia	3 mesos	3-2
Reumatologia	Servei de Reumatologia. At. Primària CAP-II	2 mesos	3-2

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

Servei de Rehabilitació i Medicina Física

Adquirir coneixements i habilitats tècniques en tècniques de rehabilitació i fisioteràpia de malalties reumàtiques.

Servei de Pneumologia

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber gestionar la patologia pulmonar i específicament en les manifestacions pulmonars de malalties reumàtiques i autoimmunes.

Servei de Nefrologia

Adquirir coneixements en patologia renal, especialment en nefropaties autoimmunes. Aprendre a fer una història clínica, identificant el motiu de consulta i els antecedents patològics d'interès en un pacient amb patologia renal. Saber realitzar un curs clínic. Conèixer el sistema d'hemodiàlisi y diàlisi peritoneal. Assistir a totes les sessions del servei.

Servei de Radiologia / Diagnòstic per la imatge

Adquirir coneixements i habilitats tècniques en radiologia òssia (radiologia simple, Ressonància Magnètica i Tomografia computada).

Servei d'Urgències

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber manejar la patologia mèdica urgent i la utilització racional de recursos en Urgències hospitalàries.

Planta d'hospitalització de Reumatologia

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber gestionar la patologia reumàtica i autoimmune greu o complexa.

Consultes externes de Reumatologia

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber gestionar la patologia reumàtica d'alta complexitat, i utilització racional de recursos en consulta ambulatoria de reumatologia.

Consulta ambulatoria de Reumatologia al CAP-II

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber gestionar la patologia reumàtica més general, identificant els casos de més alta complexitat per derivar-los a un seguiment a consultes hospitalàries i donant resolució als menys complexes, aprenent a fer un us racional dels recursos en consulta ambulatoria de reumatologia de baixa complexitat.

1.- Calendari de rotacions

Rotació (nom per contingut o per àrea de coneixement o altres)	Dispositiu (unitat, servei, centre extern, etc ...)	Durada	Nivell de responsabilitat (1)
Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia	Servei de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia	1 mes	3-2
Reumatologia- Hospitalització	Servei de Reumatologia	5 mesos	2-1
Reumatologia-CCEE	Servei de Reumatologia	3 mesos	2
Reumatologia-Gabinet tècnic	Servei de Reumatologia	1 mes	3-2
Reumatologia-Hospital de Dia	Servei de Reumatologia	1 mes	3-2

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

Servei de Traumatologia i Ortopèdia

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber gestionar la patologia traumàtica i ortopèdica de l'aparell locomotor. Conèixer les indicacions i principals tècniques quirúrgiques en l'artroplàstia de genoll i maluc.

Planta d'hospitalització de Reumatologia

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber gestionar la patologia reumàtica i autoimmune greu o potencialment greu. Agafar autonomia progressiva en la resolució d'interconsultes d'altres especialitats.

Consultes externes de Reumatologia

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber gestionar la patologia reumàtica d'alta complexitat, i utilització racional de recursos en consulta ambulatoria de reumatologia.

Gabinet tècnic de Reumatologia

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber fer servir l'ecografia en el diagnòstic de la patologia de l'aparell locomotor i en el tractament mitjançant la tècnica de punció guiada. Coneixements en capil·laroscòpia (adquisició i interpretació de la imatge). Coneixements en microscopi de llum polaritzada. Aprendre la tècnica de biòpsia de greix subcutani i de glàndula salival.

Hospital de Dia de Reumatologia

Aprendre la indicació i maneig dels fàrmacs de dispensació hospitalària més utilitzats en patologia reumàtica inflamatòria, malalties sistèmiques autoimmunes, artrosi i patologia metabòlica òssia.

3.4.R4

1.- Calendari de rotacions

Rotació (nom per contingut o per àrea de coneixement o altres)	Dispositiu (unitat, servei, centre extern, etc ...)	Durada	Nivell de responsabilitat (1)
Hospitalització	Servei de Reumatologia	1 mes	2-1
Clínica del dolor	Servei de Anestesiologia	1 mes	3-2
Reumatologia-CCEE	Servei de Reumatologia	3 mesos	2-1
Reumatologia-Gabinet tècnic	Servei de Reumatologia	2 mesos	2-1
Reumatologia-Hospital de Dia	Servei de Reumatologia	2 mesos	2-1
Reumatologia-Primària	Servei de Reumatologia. At. Primària CAP-II	2 mesos	1-2
<i>Rotació opcional</i>		<i>1-3 mesos*</i>	3-2

*La duració d'aquesta rotació és variable (habitualment entre 1 i 3 mesos). El temps seleccionat es trauria de forma proporcional de la rotació per la Consulta ambulatoria de Reumatologia al CAP-II i de les Consultes externes de Reumatologia.

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

Planta d'hospitalització de Reumatologia

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber gestionar la patologia reumàtica i autoimmune greu o potencialment greu. Agafar autonomia progressiva en la resolució d'interconsultes d'altres especialitats.

Consulta externa de Reumatologia en hospital

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber gestionar la patologia reumàtica greu no urgent.

Gabinet tècnic de Reumatologia

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber manejar l'ecografia de l'aparell locomotor i aprenentatge de la tècnica de la punció guiada. Coneixements en capilaroscòpia (adquisició i interpretació de la imatge). Coneixements en microscopi de llum polaritzada. Aprendre la tècnica de biòpsia de greix subcutani, de glàndula saliva., sinovial i muscular.

Hospital de Dia de Reumatologia

Aprendre la indicació i maneig dels fàrmacs de dispensació hospitalària més utilitzats en patologia reumàtica inflamatòria, malalties sistèmiques autoimmunes, artrosi i patologia metabòlica òssia.

Consulta ambulatoria de Reumatologia al CAP-II

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber gestionar la patologia reumàtica més general, identificant els casos de més alta complexitat per derivar-los a un seguiment a consultes hospitalàries i donant resolució als menys complexes, aprenent a fer un us racional dels recursos en consulta ambulatoria de reumatologia de baixa complexitat.

Clínica del dolor

Adquirir coneixements, habilitats tècniques i saber manejar els analgèsics opioides i les tècniques invasives per al control del dolor.

Rotació opcional

En aquest quart any de residència es proporciona la possibilitat d'una rotació opcional (immunologia, reumatologia pediàtrica, etc...), ja sigui en el mateix hospital o en un servei extern. L'objectiu d'aquesta rotació seria profunditzar en el coneixement d'alguna àrea específica de l'especialitat.

4. Supervisió progressiva

Competència/habilitat	R1	R2	R3	R4
Redactar la història clínica amb una correcta anamnesi i curs clínic	2	1	1	1
Fer una exploració física correcta de l'aparell locomotor	2	2-1	1	1
Realitzar una ecografia de l'aparell locomotor	3	2	1	1
Realitzar correctament una artrocentesi	2	1	1	1
Realitzar correctament una capil·laroscòpia	3	2	2	1
Saber interpretar una capil·laroscòpia	3	2	2	1
Realitzar una infiltració articular o de parts toves	3	2	1	1
Realitzar una biòpsia de greix subcutani	3	2	1	1
Realitzar una biòpsia de glàndula salival	3	3	2	1
Realitzar una biòpsia muscular	3	3	2	1
Conèixer bé el microscopi de llum polaritzada i interpretar la presència de cristalls	3	2	1	1
Conèixer bé el maneig de pacients complexos en H de Dia	3	2	2	1

5. Guàrdies

R1

Nombre al mes: 4

Dispositiu: Urgències Medicina Nivell I i II

Nivell de responsabilitat: 3-2

R2

Nombre al mes: 4 -6

Dispositiu Urgències Medicina Nivell I i II

Nivell de responsabilitat: 2

R3

Nombre per mes: 4 -6

Dispositiu Urgències Medicina Nivell I i II

Nivell de responsabilitat: 2-1

R4

Nombre per mes: 4 -6

Dispositiu Urgències Medicina Nivell I i II

Nivell de responsabilitat: 2-1

6. Sessions clíniques i bibliogràfiques específiques.

Quadre de sessions clíniques i bibliogràfiques generals de la Unitat.

Sessions específiques per al R1

Sessió setmanal de revisió de pacients ingressats

Sessió setmanal bibliogràfica

Sessió quinzenal de casos problema

Sessió quinzenal de radiologia

Sessió mensual de tema de revisió

Sessions específiques per al R2

Sessió setmanal de revisió de pacients ingressats

Sessió setmanal de teràpia biològica

Sessió setmanal bibliogràfica

Sessió quinzenal de casos problema

Sessió quinzenal de radiologia

Sessió mensual de tema de revisió

Sessions específiques per al R3

Sessió setmanal de revisió de pacients ingressats

Sessió setmanal de teràpia biològica

Sessió setmanal bibliogràfica

Sessió quinzenal de casos problema

Sessió quinzenal de radiologia

Sessió mensual de tema de revisió

Presentació d'un cas en les sessions ordinàries de l'hospital (Curs formatiu de residents) o en una altra reunió formal de residents.

Sessions específiques per al R4

Sessió setmanal de revisió de pacients ingressats

Sessió setmanal de teràpia biològica

Sessió setmanal bibliogràfica

Sessió quinzenal de casos problema

Sessió quinzenal de radiologia

Sessió mensual de tema de revisió

Presentació d'un cas en les sessions ordinàries de l'hospital (Curs formatiu de residents) o en una altra reunió formal de residents.

Les sessions bibliogràfiques i de revisió estan incloses dintre del Programa Institucional de Formació i acreditades pel Consell Català de Formació Continuada de les Professions Sanitàries - Comisión de Formación Continuada del Sistema Nacional de Salud.

Es lliurarà certificat d'assistència als participants que hagin assistit com a mínim al 80% de les sessions del curs.

7. Objectius de recerca

Residents de primer any

- Presentar un tema en les sessions del servei d'Urgències

Residents de segon any

- Presentar un tema en les sessions de l'Hospital dins el curs d'Actualització de Medicina Interna
- Presentar almenys un abstract a un congrés d'àmbit nacional

Residents de tercer any

- Presentar almenys un abstract a un congrés d'àmbit nacional i a un d'àmbit internacional
- Assistir a un congrés d'àmbit nacional o internacional
- Escriure un manuscrit per a la seva publicació en una revista científica

Residents de quart any

- Presentar almenys un abstract a un congrés d'àmbit nacional i a un d'àmbit internacional
- Assistir a un congrés d'àmbit nacional o internacional
- Presentar una comunicació en una de les reunions de la Societat Catalana de Reumatologia
- Escriure un manuscrit per a la seva publicació en una revista científica
- Redactar un esborrany del projecte de tesi doctoral

8. Objectius de docència

Residents de primer any

- Assistir a les sessions específiques dels serveis i dispositius de cada rotació
- Presentar un tema en les sessions del servei d'Urgències

Residents de segon any

- Assistir a les sessions específiques dels serveis i dispositius de cada rotació
- Presentar un tema en les sessions de l'Hospital dins el curs d'Actualització de Medicina Interna
- Assistir almenys al 40% de les sessions de la Societat Catalana de Reumatologia

Residents de tercer any

- Assistir almenys al 40% de les sessions de la Societat Catalana de Reumatologia
- Assistir a un congrés d'àmbit nacional o internacional
- Assistir almenys al 80% de les sessions bibliogràfiques i científiques del servei
- Presentar almenys dues sessions bibliogràfiques i/o científiques del servei

Residents de quart any

- Assistir almenys al 40% de les sessions de la Societat Catalana de Reumatologia

- Presentar una comunicació en una de les reunions de la Societat Catalana de Reumatologia
- Assistir a un congrés d'àmbit nacional o internacional
- Assistir almenys al 80% de les sessions bibliogràfiques i científiques del servei
- Presentar almenys dues sessions bibliogràfiques i/o científiques del servei

9. Oferta d'activitats d'investigació per a la seva participació pels residents.

Línies d'investigació de la Unitat:

- Inflamació:
 - Artritis
 - Espondiloartritis
 - Cartílag
- Osteoporosi i metabolisme ossi
- Múltiples assaigs clínics en artrosi, artritis reumatoide, espondiloartritis, artritis psoriàsica, connectivopaties i osteoporosi

Beques Taulí:

De caràcter anual i convocatòria oberta a tots els professionals de la Corporació

Serveis de l'Oficina d'Investigació:

- Assessorament metodològic
- Disseny de projectes
- Estadística
- Informació convocatòries
- Informació i suport per a la gestió dels principis de legalitat en tot el referent a tasques d'investigació
- Habilitar i gestionar els circuits i requeriments necessaris per fer recerca de qualitat.
- Altres serveis específics relacionats amb la investigació
- Assistència, com a oient, a les sessions del CEIC